

A berédi márgák *Pycnodonte gigante*-s szintjének paleoökológiai vizsgálata

Burián Szabolcs
(Babes-Bolyai Tudományegyetem)

Az Erdélyi-medence paleogén rétegsorában ismétlődően jelennek meg az egész medencét harántoló, izokron felületet kijelölő fosszília szintek. Közülük a felsőeocén Berédi Márga Formáció *Pycnodonte gigante*-s szintet vizsgáltam paleoökológiai szempontból. Ebben nagyméretű osztrigafélék ágyazódnak be a mélyvízi márga rétegsorba.

A felmért szelvény a Berédi Márga Formáció sztratotípusa, ebben húzódik az eocén-oligocén határ, néhány méterrel a *Pycnodonte*-s szint fölött. A fekvő Kolozsvári Mészke Formáció és a fedő rétege a Hójai Mészke Formáció is felszínre bukkan.

A feltárásban több lencseszerű kagylótömörülést sikerült kipreparálni, így az egyedek térbeli helyzetét is lemértük. Az egyes példányok felszínének megtisztítása után a ránőtt szervezeteket azonosítottuk. A ránövés és bioeróziós nyomok helyzete a kagylóteknőn, sorrendjük és koptatottságuk jelzi a vázak orientációváltozását a szervezet életében és pusztulása után. Az egyes kagylókon található limonitos bekérgezéssel együtt vizsgálva következtettünk arra, hogy a végleges betemetődést megelőzően a tengerfenéken összetett üledékképződési és lepusztulási folyamatok zajlottak le a *Pycnodonte gigante*-s szintben.

A közvetlen fedő és fekvő rétegek foraminifera és ostracoda faunája jelzi, hogy nem volt jelentősebb vízszint változás a fossziliadús réteg lerakódása során.

A kagylók és a ránőtt filtráló szervezetek nagy mérete arra utal, hogy a szokásos mélytengeri környezethez képest jelentősen jobb táplálékellátottság közepette éltek. Minthogy ez a környezet az egész medencére kiterjedt, feltehetően a *Pycnodonte gigante*-s réteg egy feláramlási esemény nyomát rögzíti.